

Заславська Світлана Ігнатівна,
кандидат технічних наук, доцент, науковий співробітник
лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійної освіти НАПН України

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

В цей складний для нашої країни час дуже важливою є підготовка професіоналів із інноваційним мисленням, здатних до нововведень відповідно до викликів сучасності. Наприклад, для будівельників це – застосування в повоєнний період екологічних будівельних технологій. Тому перш за все педагог професійного навчання повинен бути інноваційно мислячим та займатися інноваційною діяльністю.

Як зазначає академік В. Кремень, «інноваційне мислення й інноваційна діяльність набули надзвичайного значення для всіх сфер життєдіяльності, а особливо ж для освіти і педагогіки» [2, с. 37-49].

Інноваційна діяльність педагога пов'язана із самовизначенням, становленням професійної позиції, саморозвитком, самореалізацією та самовдосконаленням [4, с. 500-502].

Водночас, згідно з дослідженнями класика теорії інновацій американського професора Еверетта Роджерса, лише 2,5% осіб є прихильниками змін, інноваторами по суті, 13,5% осіб готові підтримати зміни на початковому етапі. Більшість же ставиться до змін з підозрою або ж відверто вороже» [3]. Враховуючи важливість цієї проблеми, нами проводилися дослідження готовності педагогів закладів професійної освіти до інноваційної діяльності [1, с.26-34].

Проанкетовано 190 педагогічних працівників ЗП(ПТ)О Житомирської, Київської, Одеської, Сумської областей. Характеристика респондентів: майстри

виробничого навчання – 140 осіб (74%), викладачі професійно-теоретичної підготовки – 50 осіб (26%).

На питання анкети «Ви впевнені, що інтерес до інновацій у педагогічній діяльності для Вас стійко привабливий?» «так» відповіли 98 осіб (52%).

В той же час на питання: «Скільки разів у минулому навчальному році Ви пробували застосувати які-небудь новинки у своїй роботі?» позитивну відповідь надали 97 осіб (51%).

При цьому маємо таку картину: 1-2 рази – 22 особи (23%), 3-5 разів – 42 особи (43%), 6-10 разів – 29 осіб (30%), більше 10 разів – 4 особи (4%). Дані анкетування свідчать про те, що інноваційна діяльність для педагогів не є вкрай необхідною. Пояснення ми отримали, проаналізувавши відповіді на питання: «Підкресліть три головні причини, які гальмують впровадження в масову практику нових педагогічних ідей, підходів і прийомів роботи».

Виявлено такі причини:

- 1) немає матеріального інтересу;
- 2) брак часу і сил для створення й застосування педагогічних нововведень;
- 3) відсутність інформації про інноваційні педагогічні та новітні виробничі технології.

Ознаки своєї готовності до створення інновацій педагоги оцінили таким чином (рис.1).

Відповідно до даних рис. 1 на перше місце педагоги поставили знання технології й культури дослідження, на друге – орієнтацію в структурі й психології особистості. Тобто педагоги розуміють, що для дієвості інновацій, їх необхідно розробляти з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей конкретної групи учнів.

При анкетуванні ми з'ясували, якими діагностичними методиками володіють педагоги. Отримали такі результати:

- тестові методики різного типу (29%);
- взаємооцінка (24%);

Рис. 1. Ознаки готовності педагога до створення інновацій

- застосування самооцінки за результатами діяльності (23%);
- вивчення особистості в спеціально створених ситуаціях (14%);
- експертна оцінка (10%).

Шляхом анкетування досліджена привабливість інноваційної діяльності для педагога. Результати представлені на рис. 2.

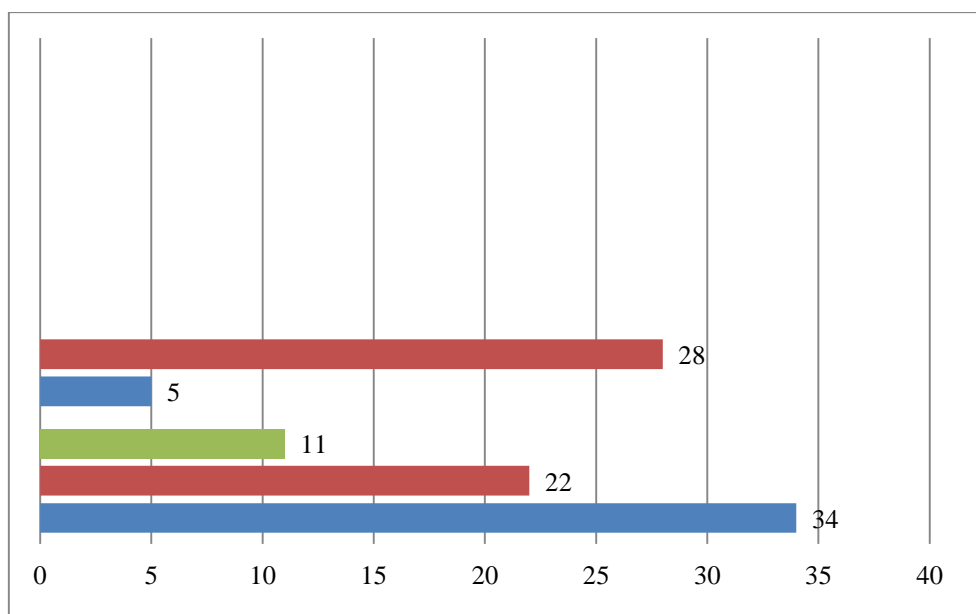

Рис. 2. Аргументи до інноваційної діяльності педагога

1. Повніше реалізую свій досвід, здібності, зростає самоповага (28 %);
2. Приємна підтримка адміністрації (5 %);
3. Зростає авторитет серед учнів, батьків, колег (11%);
4. Цікаво створити щось своє, краще ніж було (22 %);
5. Підвищується інтерес учнів до навчання (34 %).

Як свідчать дані рис. 2, найбільш вагомий аргумент у педагогів для інноваційної діяльності – підвищення інтересу учнів до навчання.

Водночас, за результатами анкетування виявлено такі гальма при створенні або застосуванні нового:

- нові ідеї важко практично реалізувати (36%);
- немає компенсації за новаторські зусилля (23%);
- немає впевненості, що нове принесе практичну користь (19%);
- неминучі невдачі, помилки, а це неприємно (14%);
- не вистачає волі довести нове до досконалості, тому часто починаєш і кидаєш (8%).

Висновки. Проведені дослідження засвідчили, що інноваційна діяльність є важливою складовою професійної компетентності педагога. Водночас, виходячи з вищевикладеного, для активізації інноваційної діяльності слід створювати відповідні умови в професійних навчальних закладах.

Список використаної літератури

1. Заславська С. І. Інноваційна діяльність педагога професійної школи. Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. НАПН України ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. В. В. Олійник ; редкол. О. Л. Ануфрієва [та ін.]. Київ : АТОПОЛ ГРУП, 2016. Вип. 2(31). 140 с. С. 26-34.
2. Кремень В. Інноваційна людина в стратегіях освіти. Професійна освіта: педагогіка і психологія. Київ, 2008. С. 37-49.
3. Кремень В. Процес навчання – соціально зумовлений процес перманентних змін. *Дзеркало тижня*. 17 серпня 2018. Електронний ресурс. Режим доступу: https://dt.ua/EDUCATION/navchiti-vchitisya-285896_.html

4. Петрова Н. М. Інноваційна діяльність вчителя як ключова категорія педагогічної інноватики. Наукові записки. Серія «Педагогіка». 2014. №3. С. 500-502.